

T. B. M. M.
IYI PARTI
GRUP BAŐKANLIĐI

Tarih: 11.03.2026

Sayı : 643

10/3925

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili
DıŐiŐleri Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda DeĐiŐiklik Yapılmasına Dair 7554 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat deĐiŐiklikleri sonrasında maden ruhsatlandırma süreçlerinin olağan dışı bir hızla arttırılması, bu süreçlerin ekonomik sürdürülebilirlik üzerindeki etkilerinin incelenmesi, yerel toplulukların sosyo-ekonomik koşullarının değerlendirilmesi, madencilik faaliyetlerinin ulusal kalkınma hedefleriyle uyumunun tespit edilmesi, kamu arazilerinin Şeffaflıktan uzak yöntemlerle Şirketlere devrinin yarattığı adaletsizliklerin ve çevresel yıkımların analiz edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de madencilik sektörü, son yıllarda uygulanan yasal düzenlemelerle köklü bir dönüşüm geçirmiş olsa da bu dönüşümün arkasında yatan motivasyonlar ve sonuçlar ciddi eleştirilere konu olmaktadır. Özellikle 24 Temmuz 2025 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7554 sayılı Kanun ile getirilen değişiklikler, maden ruhsatlandırma süreçlerini "hızlandırma" adı altında adeta bir satış furçasına dönüştürmüş, kamu denetimini bypass eden mekanizmalar yaratmıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) ve Taşınmaz Komisyonu gibi kurumlar, ruhsat verme işlemlerini olağan dışı bir hızla yürütmekte, bu da ülke kaynaklarının şirket çıkarlarına kurban edildiği yönünde güçlü şüpheler uyandırmaktadır. Bu hızlı artış, ekonomik büyüme vaadiyle pazarlansa da fiiliyatta çevresel yıkım, sosyal adaletsizlik ve uzun vadeli ekonomik kayıplara yol açan bir yapıya dönüşmüştür.

Resmi MAPEG verileri ve duyuruları, bu sürecin ne denli kontrolsüz ve yoğun ilerlediğini gözler önüne sermektedir. 7554 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2025 Temmuz'undan itibaren hızlanan ruhsatlandırma faaliyetleri, ülke genelinde milyonlarca hektarlık alanı kapsamaktadır. MAPEG'in 2026 yılındaki yoğun ihale ve devir faaliyetleri bu tabloyu netleştirmektedir: Örneğin, 21 Ocak 2026'da yayımlanan 308 No'lu ihale ilanında 182 adet maden sahası ihaleye çıkarılmış, bu ihale 24 Şubat 2026'da sonuçlandırıldığında 44 ilde toplam 24.226 hektarlık alanda 112 adet ruhsat sahası şirketlere devredilmiştir; bunların 9'u 1.000 hektar üzeri "mega maden" niteliğindedir. Ardından 7 Şubat 2026'da gerçekleştirilen 317 No'lu mega ihalede ise 67 ilde tam 485 adet maden ruhsat sahası satışa sunulmuş, toplam alanı 548.696 hektara ulaşan bu devasa paket Nevşehir ilinin yüzölçümünden daha geniştir. Verilere göre, bu 485 ruhsat sahasının 288'i bin hektardan büyük "mega maden" kategorisindedir.

Son 20 günde Muğla'da MAPEG tarafından 164 milyon metrekarelik alan maden sahası olarak ihaleye çıkarılmış olup, Türkiye genelinde 667 sahadan 35'inin Muğla'da yer aldığı belirtilmektedir. Bu alanların %65'i orman, %9'u tarım arazisi, %6'sı zeytinliklerden oluşmakta; yüz binlerce zeytin ağacı, milyonlarca ağaç ve içme suyu havzaları doğrudan tehdit altındadır. Taşınmaz Komisyonu kararlarının da bu furyayı desteklediği görülmektedir; örneğin 3 Şubat 2026'da 56 adet, Ocak 2026 başlarında ise birden fazla karar ile onlarca saha ihalesiz olarak devredilmiştir.

MAPEG'in resmi istatistiklerine göre Ocak 2026 itibarıyla işletme izinli ruhsat sayısı 7.628'e ulaşmış olup, arama ve işletme ruhsatlarının toplamı on binleri aşmaktadır. Bu veriler, yalnızca nicel bir patlama değil, aynı zamanda niteliksel bir sorun teşkil etmekte; çünkü bu sahaların büyük kısmı ekolojik açıdan hassas bölgelerde yer almakta ve ihale süreçleri rekabetten uzak, kapalı kapılar ardında yürütülmektedir. Taşınmaz Komisyonu'nun ihalesiz devirleri, toplam ruhsatların büyük çoğunluğunu oluşturmakta ve kamu kaynaklarının şeffaflıktan yoksun bir şekilde elden çıkarıldığını kanıtlamaktadır. 2026 yılının ilk aylarında dahi yüzlerce saha daha devredilmiş olup, süreç hız kesmeden devam etmektedir.

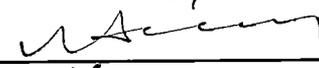
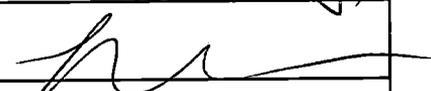
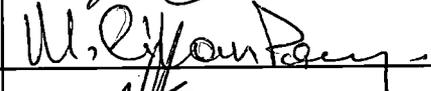
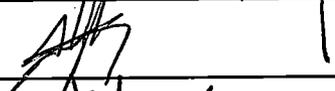
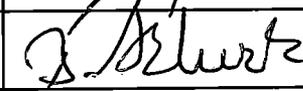
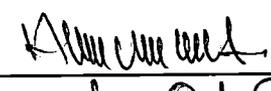
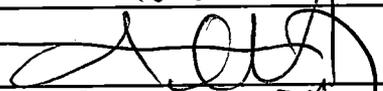
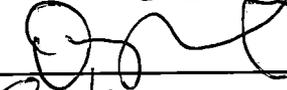
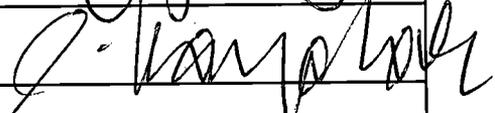
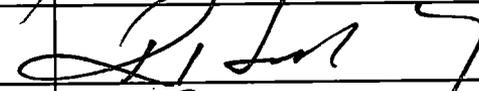
Bu ruhsatlandırma rejiminin temel sorunu, kamu yararını göz ardı eden bir şirket merkezli yaklaşım benimsemesidir. Bakanlık tarafından yabancı yatırımcılara sunulan rehberlerde, ruhsat iptallerinin zorluğu ve düşük devlet hakkı oranlarının (%1-%8 arası) vurgulandığı görülmektedir. Böylece ulusal egemenliğimizin bir parçası olan doğal kaynaklarımız "ucuz hammadde deposu" olarak pazarlanmaktadır. Özellikle IV. grup madenler (altın, gümüş, bakır gibi) için ihale dışı bırakılan düzenlemeler, çevresel riskleri katmerleştirmektedir. Zira Kanun sonrası dönemde Taşınmaz Komisyonu aracılığıyla satılan yüzlerce altın madeni ruhsatı, ÇED süreçleri dahi başlamadan devredilmiş olup, bu sahaların ekolojik yıkım potansiyeli yüksek olmasına rağmen halktan gizlenmektedir. Buna karşılık, açık ihalelerle satılan altın ruhsatı sayısı çok sınırlı kalmıştır. Bu dengesizlik, "adrese teslim" ihalelerin yaygınlaştığını ve küçük ölçekli yerel yatırımcıların dışlandığını göstermekte, rekabetçi bir piyasa yerine iktidara yakın şirketlerin tekelleştiği bir yapı yaratmaktadır. Bu faaliyetlerin vatandaşların üzerindeki sosyo-ekonomik etkiler ise daha da vahimdir.

Maden faaliyetleri, kısa vadeli istihdam vaatleriyle cazip gösterilse de uzun vadede tarım arazilerini tahrip etmekte, su kaynaklarını kirletmekte ve kırsal göçü tetiklemektedir. Birçok bölgede, maden şirketlerinin faaliyetleri nedeniyle yerel halkın geleneksel geçim kaynakları yok olmakta, ağır metal zehirlenmeleri gibi sağlık sorunları artmakta ve sosyal doku bozulmaktadır. Özellikle Muğla gibi turizm, tarım ve zeytin üretimiyle öne çıkan illerde bu riskler katlanmaktadır. Maden sahalarının civarında orman kaybı, biyoçeşitlilik azalması ve su havzalarının kirlenmesi gibi çevresel maliyetler, ekonomik getirilerin katbekat üstüne çıkmaktadır. Bu maliyetler resmi raporlarda sistematik olarak küçümsenmekte veya görmezden gelinmektedir. Bu durum, sürdürülebilir kalkınma ilkelerine aykırıdır ve ulusal kalkınma hedeflerini baltalamaktadır; zira maden bağımlılığı, döviz girdisi sağlasa da, ithalata dayalı bir ekonomi yaratarak uzun vadeli bağımlılıkları derinleştirmektedir.

Ayrıca, ruhsat süreçlerindeki şeffaflık eksikliği, yolsuzluk iddialarını beslemekte ve kamu vicdanını yaralamaktadır. Verilerin karartılması – örneğin, maden türlerinin gizlenmesi – denetim organlarını etkisiz kılmakta, bu da idari pratiklerin hukuk devleti ilkelerine aykırı olduğunu ortaya koymaktadır. 7554 sayılı Kanun'un "yatırım teşviki" mantığı, aslında bir deregülasyon aracı olarak işlev görmekte; çevresel etki değerlendirmeleri (ÇED) prosedürel bir formaliteye indirgenmekte, halk katılımı ise göstermelik kalmaktadır. Bu eleştiriler, yalnızca çevreci gruplardan değil, bağımsız uzmanlar ve hatta bazı sektör içinden gelen seslerden de yükselmekte, ancak hükümet politikaları bu uyarıları dikkate almamaktadır.

Maden ruhsatlandırma hızındaki bu kontrolsüz artış, ekonomik bir başarı hikayesi olarak lanse edilse de gerçekte ekolojik felaketlere, sosyal eşitsizliklere ve kamu kaynaklarının israfına yol açan bir felaket reçetesidir. Bu bağlamda, ruhsat verilen sahaların ekonomik verimliliğini, istihdam etkilerini, vergi gelirlerini ve uluslararası ticaret dengesini detaylı incelemeli; aynı zamanda çevresel yıkım risklerini, yerel toplulukların mağduriyetlerini ve şeffaflık sorunlarını ele alan bir Meclis araştırması zorunlu olmuştur.

.....Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Fiksel Aşlan	ANKARA	
MEHMET AKALIN	EDİRNE	
Buhtunetin Kocaman	MERİSİN	
Erhan Usta	Serran	
Senol Sunat	Manisa	
Selik Çalı	Harby	
M. E. İsmail Paçacı	İSTANBUL	
Hassan Toktaş	Bursa	
BURAK AKBURAK	İST. MV.	
Ahmet Esref FALÇIHAZIN	Ank. MV	
Erhan USTA	Serran	
Jasim ÖZELİK	Dizli	
Jafullah Kaya	İp. MV.	
Ayguç TÜRKÜS 7AS	Adana MV.	
Ridvan 212.	QANAKKALE	
Burak Dalgin	Balıkesir	
Ersin Beyaz	İstanbul	
Yavuz AYDIN	Trabzon	
Selime Çarbayrak	Bursa	
HÜSMEN KIRKINAR	İzmir	
Ömer Karabağ	Aydın.	